

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming

Goedkeuring – na advies Raad van State

Bijlagen:

- Het goed te keuren ontwerp van decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming;
- De memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet;
- Het advies 62.331/1 van de Raad van State dd. 11 december 2017.

1. INHOUDELIJK

A. Situering

Op 13 oktober 2017 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming een tweede keer principiële goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, gelast over voornoemd voorontwerp het advies in te winnen bij de Raad van State (VR 2017 1310 DOC.0998).

Dit voorontwerp van decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming vervangt het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming van 24 juni 2016 en concretiseert de tweede fase in de realisatie van de Vlaamse sociale bescherming. In deze 2de fase worden de bestaande pijlers van de Vlaamse sociale bescherming (zorgverzekering, basisondersteuningsbudget en tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden) aangevuld met een aantal nieuwe pijlers.

Het gaat meer bepaald om de thuiszorg (gezinszorg en aanvullende thuiszorg, respijtzorg, dagverzorging en kortverblijf en multidisciplinaire begeleidingsequipes), de residentiële ouderenzorg, de geestelijke gezondheidszorg (centra voor geestelijke gezondheidszorg, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven voor beschermt wonen, revalidatie vooral gericht op psychosociale aspecten), de revalidatie gericht op het herstel van fysieke functies, de transmurale zorg (herstelverblijf) en de mobiliteitshulpmiddelen.

De integratie van deze nieuwe pijlers in de Vlaamse sociale bescherming verloopt gefaseerd. Met ingang van 1 januari 2019 worden de mobiliteitshulpmiddelen en de tegemoetkomingen voor residentiële ouderenzorg ingekanteld.

Er wordt verder ook voorzien in een financiering in het kader van de afgesloten sociale akkoorden.

Daarnaast zorgt dit voorontwerp van decreet voor een juridische verankering van de basisprincipes en het vastleggen van de krijtlijnen van een nieuw financieringsmodel voor alle

onderdelen van VSB, dus ook de onderdelen die in 2019 nog niet gekoppeld zijn aan de VSB-bijdrage.

De overname van deze onderdelen in 2019 wordt geregeld in een apart voorontwerp van decreet betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging (Overnamedecreet), dat een tweede keer principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 10 november 2017. Na 2019 volgt de integratie in het Vlaams verzekeringsmodel ook voor deze pijlers.

B. Advies Raad van State

De Raad van State, afdeling Wetgeving bracht advies uit op 11 december 2017 met kenmerk 62.331/1 (zie bijlage bij deze nota).

Hieronder wordt aangegeven welk gevolg aan de opmerkingen van de Raad van State werd gegeven.

- Staatssteun

De Raad van State werpt in zijn advies vooreerst de vraag op of de regelingen in onderhavig voorontwerp van decreet niet moeten worden beschouwd als een regeling inzake staatssteun en wijst op de eventuele verplichting tot aanmelding bij de Europese Commissie (randnummer 3).

Bij de uitwerking van het besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van onderhavig voorontwerp van decreet zal in voorkomend geval rekening worden gehouden met de regels inzake staatssteun.

- Bevoegdheid

De Raad van State stelt vast dat een aantal bepalingen van het voorontwerp raakt aan aangelegenheden waarvoor de federale overheid bevoegd is, hetzij op grond van aan de federale overheid uitdrukkelijk toegewezen bevoegdheden, of op grond van de residuaire bevoegdheid (randnummer 4).

Wat de aanpassingen betreft aan het Gerechtelijk Wetboek, vraagt de Raad van State om grondig te verantwoorden waarom de ingrepen in de procedure voor de arbeidsrechtbank en de bepalingen inzake beslag en overdracht voldoen aan de voorwaarden van de impliciete bevoegdheden. In de memorie van toelichting werd hiervoor een omvattende verantwoording opgenomen.

De Raad van State merkt tevens op dat op verschillende plaatsen in het voorontwerp van decreet wordt bepaald dat beroep kan worden ingesteld bij de Raad van State binnen een termijn van zestig dagen, al dan niet na uitputting van de bezwaarprocedure. De Raad wijst erop dat het regelen van de bevoegdheid van de Raad van State en de procedure voor de Raad van State in beginsel toekomt aan de federale wetgever en dat de decreetgever in dat kader niet bevoegd is, tenzij de voorwaarden vervuld zijn om toepassing te maken van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. De Raad van State dringt er dan ook op aan dat in de memorie van toelichting wordt uiteengezet waarom voldaan is aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus, waarbij rekening moet worden gehouden met het feit dat op basis van artikel 14 van de wetten op de Raad van State steeds beroep mogelijk is bij de Raad van State tegen beslissingen tot het opleggen van administratieve geldboeten (randnummer 4.3). Deze verantwoording werd eveneens opgenomen in de memorie van toelichting.

De Raad van State wijst er in zijn advies ook op dat het de bedoeling is dat de opdrachten en de taken van de Privacycommissie met ingang van 18 mei 2018 worden overgenomen door de Gegevensbeschermingsautoriteit en dat het aanbeveling verdient om hiermee in de mate van het mogelijke nu al rekening te houden (randnummer 4.4).

In voorliggend ontwerp van decreet werd 'Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer' ingevolge daarvan op verschillende plaatsen vervangen door 'de bevoegde

toezichthoudende autoriteit'. Er is geopteerd voor het gebruik van de term 'toezichthoudende autoriteit' in lijn met de tekst van het voorontwerp van decreet houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) en in lijn met de terminologie die wordt gebruikt in de algemene verordening gegevensbescherming zelf. Ook in artikel 2 werd de definitie van Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer vervangen door een definitie van toezichthoudende autoriteit, met daarin een verwijzing naar de algemene verordening gegevensbescherming.

In de artikelen 37, § 2, 39, § 3, en 133, § 6, wordt bepaald dat de leden van respectievelijk de Zorgkassencommissie, de Expertencommissie en de Bijzondere Technische Commissie gebonden zijn door het beroepsgeheim en dat een overtreding van deze bepalingen met een geldboete wordt bestraft. De Raad van State acht het in zijn advies noodzakelijk om precies aan te geven wat de geheimhoudingsplicht inhoudt, zodat duidelijk wordt dat niet wordt geraakt aan de bepalingen inzake het beroepsgeheim zoals vervat in artikel 458 van het Strafwetboek (randnummer 4.5).

Artikel 458 van het Strafwetboek heeft een algemene draagwijdte en bestraft eenieder die door zijn staat of beroep kennis draagt van geheimen die hem zijn toevertrouwd. De artikelen 37, §2, 39, §3, en 133, §6, moeten gezien worden als een herhaling en bevestiging van die algemene regel die hier wordt uitgebreid tot alle leden van de Zorgkassencommissie, de Expertencommissie en de Bijzondere Technische Commissie. De uitzonderingen, opgenomen in artikel 458 van het Strafwetboek, alsook de invulling en de verfijning van de constitutieve bestanddelen van de geheimhoudingsplicht die zijn aangebracht door de rechtspraak, zijn van toepassing.

De meerwaarde van de artikelen 37, §2, 39, §3, en 133, §6, ligt daarin dat het duidelijkheid schept voor die personen ten aanzien van wie er twijfel zou kunnen bestaan of zij al dan niet onder artikel 458 van het Strafwetboek vallen. Gelet op het belang van het beroepsgeheim in het kader van de uitoefening van de opdrachten van de Zorgkassencommissie, de Expertencommissie en de Bijzondere Technische Commissie is het hoe dan ook zinvol om de strafrechtelijk gesanctioneerde geheimhoudingsplicht expliciet op te nemen.

Met de wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijke recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie werd de bovengrens van in artikel 458 van het Strafwetboek voorziene geldboete opgetrokken tot 1000 euro. Ingevolge daarvan werden ook de in de artikelen 37, §2, 39, §3, en 133, §6, voorziene sancties in die zin aangepast.

Bovenstaande toelichting werd ook opgenomen in de memorie van toelichting.

- Attractiviteitspremies

In artikel 144 wordt, naar analogie met artikel 59^{quater} van de programmawet van 2 januari 2001, de mogelijkheid voorzien voor de Vlaamse Regering om initiatieven te nemen ter bevordering van de aantrekkelijkheid van de gezondheidsberoepen. Dit artikel heeft m.a.w. betrekking op de attractiviteitspremies.

De Raad van State merkt in zijn advies op dat de Vlaamse Gemeenschap wel degelijk bevoegd is om deze bepaling aan te nemen, hoewel het regelen van de gezondheidszorgberoepen in principe behoort tot de federale residuaire bevoegdheid. De Raad van State dringt in haar advies evenwel aan op de explicitering in deze bepaling van het feit dat de maatregelen uitsluitend betrekking hebben op de gezondheidszorgberoepen voor zover ze worden uitgeoefend in zorgvoorzieningen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is (randnummer 5).

Het advies van de Raad van State werd gevolgd met de invoeging van "zorgvoorzieningen" in het eerste lid van artikel 144.

- Samenwerkingsakkoord mobiliteitshulpmiddelen Brussel

In de algemene toelichting bij het voorontwerp is de volgende passage opgenomen:

"De opname van de mobiliteitshulpmiddelen in de VSB geldt, net zoals het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood, ook in Brussel. De zorgkas past voor de bij VSB aangesloten Brusselaars de Vlaamse regelgeving toe. Wie niet aangesloten is bij VSB kan terecht bij de GGC. Op die manier wordt in Brussel een uniek loket gecreëerd voor de mobiliteitshulpmiddelen."

De Raad van State zegt in zijn advies dat de zinsnede "wie niet aangesloten is bij VSB (...) terecht (kan) bij de GGC" de indruk wekt dat tot aan het sluiten van het samenwerkingsakkoord (op basis van artikel 63, derde en vierde lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen) de diensten van de Vlaamse Gemeenschap niet zouden instaan voor de toepassing van de GGC-regeling.

Omdat er vanuit gegaan wordt dat er een samenwerkingsakkoord zal zijn gesloten op het ogenblik dat het decreet in werking treedt, dient volgens de Raad van State in de memorie van toelichting te worden verduidelijkt dat de zinsnede "wie niet aangesloten is bij VSB (...) terecht (kan) bij de GGC" geldt van zodra het samenwerkingsakkoord is gesloten (randnummer 6). De hierboven weergegeven passage van de memorie van toelichting werd dan ook in die zin aangepast.

- Machtiging van verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen

Artikel 122 van het voorontwerp machtigt de Vlaamse Regering om bijkomende voorwaarden te bepalen waaraan verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen en, in voorkomend geval, de onderneming waar de verstrekker in dienst is, moeten voldoen om gemachtigd te zijn om mobiliteitshulpmiddelen te verkopen of te verhuren.

De Raad van State wijst er in zijn advies op dat de Vlaamse Regering er bij de redactie van de regeling inzake de voorwaarden waaronder een machtiging wordt gegeven, zal over moeten waken dat, voor zover die regeling van toepassing is op verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen die gevestigd zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, deze enkel bepalingen bevat die van toepassing kunnen zijn op verstrekkers die als "instelling" kunnen worden beschouwd, m.a.w. die in georganiseerd verband werken of die zich aansluiten bij een Vlaamse instelling of die vrijwillig een aanvraag tot machtiging indienen en die na de machtiging zullen functioneren volgens de regels van de Vlaamse sociale bescherming (randnummer 7). Daarmee zal rekening worden gehouden in het uitvoeringsbesluit.

- Vergoeding van zorg aan personen op wie de Vlaamse sociale bescherming niet van toepassing is of die niet vrijwillig zijn aangesloten bij een zorgkas

Artikel 57 van het voorontwerp heeft betrekking op het vergoeden van zorg aan personen op wie de Vlaamse sociale bescherming niet van toepassing is of die niet vrijwillig aangesloten zijn bij een zorgkas. Die bepaling machtigt de Vlaamse Regering om daarvoor de voorwaarden en de procedure te bepalen, althans voor zover het zorg betreft verleend in zorgvoorzieningen gelegen in het Nederlandse taalgebied of in door de Vlaamse Gemeenschap erkende zorgvoorzieningen gelegen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Artikel 139 van het voorontwerp heeft betrekking op de tegemoetkoming in de kosten van zorg voor personen die in een ander taalgebied dan het Nederlandse taalgebied wonen en die niet zijn aangesloten bij de Vlaamse sociale bescherming en die zorg ontvangen in het Nederlandse taalgebied of in een erkende zorgvoorziening in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om tijdelijk in een tegemoetkomingsregeling te voorzien.

De Raad van State wijst er in de eerste plaats op dat er bevoegdheidsrechtelijk geen probleem is, op voorwaarde dat rechten worden toegekend aan personen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die zich vrijwillig hebben gewend tot een Vlaamse zorgvoorziening. Aan personen die zich niet hebben gewend tot een Vlaamse zorgvoorziening of aan personen die in behandeling

zijn in een Vlaamse zorgvoorziening maar zonder dat dit het gevolg is van een vrije en bewuste keuze, kunnen eventuele rechten enkel worden toegekend door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en niet door de Vlaamse Gemeenschap (randnummer 8).

De Raad van State merkt in zijn advies bovendien op dat artikel 139 een *lex specialis* uitmaakt ten opzichte van dit artikel 57 (randnummer 18). Ingevolge het advies van de Raad van State werd die aparte bepaling (artikel 139 op het ogenblik van tweede principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet door de Vlaamse Regering) geschrapt.

De Raad van State betwijfelt ten slotte of de machtiging aan de Vlaamse Regering in artikel 57 (eerste lid, op het ogenblik van tweede principiële goedkeuring van het voorontwerp door de Vlaamse Regering nog het enige lid) in overeenstemming is met artikel 23 van de Grondwet en stelt vast dat het onderwerp van de machtiging niet voldoende is afgebakend (randnummer 10).

Artikel 23 van de Grondwet verbiedt de bevoegde wetgever evenwel niet aan de Regering machtigingen te verlenen, voor zover die machtigingen betrekking hebben op het aannemen van maatregelen waarvan het onderwerp door de bevoegde wetgever is aangegeven (zie arrest nr. 42/2016 van 17 maart 2016 van het Grondwettelijk Hof). Het onderwerp van de op basis van artikel 57 te nemen maatregelen is aangegeven in het voorontwerp, namelijk de vergoeding van zorg aan personen op wie de Vlaamse sociale bescherming niet van toepassing is of die niet vrijwillig zijn aangesloten bij een zorgkas.

Om elke twijfel omtrent het al dan niet voldoende afgebakend karakter van de in artikel 57 opgenomen delegatie weg te nemen en omdat artikel 139 werd geschrapt, werd evenwel voorzien in een tweede lid met daarin een opsomming van categorieën van personen waarop het eerste lid van artikel 57 betrekking kan hebben.

- *Standstill*-verplichting

De Raad van State meent dat op basis van het ontworpen decreet mag worden aangenomen dat er geen achteruitgang van het beschermingsniveau is, wat de drie bestaande pijlers van de Vlaamse sociale bescherming betreft (de zorgbudgetten). Wat andere aspecten betreft die geregeld zijn in het voorontwerp, zal er bij de uitvoering van de regeling door de Vlaamse Regering moeten over worden gewaakt dat die uitvoering in overeenstemming is met de *standstill*-verplichting (randnummer 9).

Het uitwerken van de VSB zal geen achteruitgang betekenen van het beschermingsniveau. Dat zal ook blijken uit het uitvoeringsbesluit.

- Sanctiebepalingen

In het advies van de Raad van State worden ook enkele opmerkingen gemaakt bij de bepalingen van onderhavig voorontwerp van decreet met betrekking tot de oplegging van administratieve geldboetes.

1. De Raad van State merkt vooreerst op dat er in diverse onderdelen van het voorontwerp gelijkaardige bepalingen voorkomen inzake de bezwaarprocedures, het beroep bij de Raad van State, het opleggen van administratieve geldboetes en het invorderen ervan. Op de vraag van de Raad van State of het niet aangewezen zou zijn om die bepalingen in een apart deel bijeen te brengen, werd geantwoord dat de procedures met betrekking tot de oplegging van administratieve geldboetes en de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State samen te brengen in één of enkele bepalingen (randnummer 11).

Omdat de paragrafen 2 tot en met 5 van de artikelen 68, 99, 101, 112, 117 en 125 gelijkloend zijn, werden, om gevolg te geven aan de opmerking van de Raad van State, enkel de paragrafen 2 tot en met 5 in artikel 68 behouden en werd in de andere artikelen telkens een verwijzing opgenomen naar artikel 68, §2 tot en met §5.

2. De Raad van State stelt zich in zijn advies ook vragen bij de formulering in artikel 99 dat "[h]et bedrag van de administratieve geldboete [...] gelijk [is] aan drie keer het bedrag van de overschrijding van de bedragen, vermeld in artikel 96, §1 met een minimum van 125 euro." De Raad vraagt zich af wat het gevolg zou zijn indien de Vlaamse Regering geen bedragen (gebruikersbijdragen/bijdragen voor woon- en leefkosten) zou vastleggen op basis van artikel 96, §1 en stelt vast dat op basis van de formulering niet kan worden nagegaan wat de maximale hoogte van de geldboete is en dus of de geldboete al dan niet een strafrechtelijk karakter heeft (randnummer 24). Bij artikel 117 van het voorontwerp maakt de Raad van State dezelfde opmerkingen (randnummer 26).

Rekening houdend met voorgaande bedenkingen in het advies van de Raad van State en vanuit het standpunt dat sancties consistent, helder en uitvoerbaar moeten zijn, werd de formulering van artikel 99, alsook de formulering van de artikelen 101, 117 en 125 bijgestuurd. Het bedrag van de administratieve geldboete bedraagt nu in elk van deze artikelen minstens 500 euro en maximaal 5000 euro. Regels m.b.t. de berekening van administratieve geldboetes in functie van "de overschrijding van bedragen" en de verdrievoudiging van administratieve geldboetes indien binnen een bepaalde termijn "gelijkaardige inbreuken" worden begaan, werden bovendien geschrapt.

In de artikelen 68, 99, 101, 112, 117 en 125 was ten onrechte opgenomen dat de Vlaamse Regering het bedrag van de geldboete vastlegt. Die delegatie aan de Vlaamse Regering strookt niet met de opdracht voor het agentschap om de administratieve geldboetes op te leggen en om het bedrag van de administratieve geldboete in een concreet dossier te bepalen.

3. Bij artikel 99 en bij artikel 117 vraagt de Raad van State in zijn advies om na te gaan of het wel noodzakelijk is om in het voorontwerp twee delegatiebepalingen in te schrijven (zowel in artikel 98, tweede lid als in artikel 99, §1, tweede lid en zowel in artikel 116, tweede lid als in artikel 117, §1, tweede lid) waarbij de Vlaamse Regering wordt opgedragen om te bepalen wat wordt verstaan onder "systematische afwijkingen" en of beide delegatiebepalingen niet overlappen (randnummer 25).

De delegatiebepalingen overlappen evenwel niet, net omdat ervoor geopteerd is de mogelijkheid open te laten om een verschillende invulling te geven aan "systematische afwijkingen" enerzijds in de gevallen waarin een administratieve geldboete kan worden opgelegd en anderzijds in de gevallen waarin voorzien is in de schorsing of de intrekking van een machtiging of een erkenning.

- Uitgaande grensarbeiders

De Raad van State dringt in zijn advies aan op de toevoeging van enige uitleg omtrent de overeenstemming met de verordening 883/2004 van de in het voorontwerp voorziene mogelijkheid voor uitgaande grensarbeiders om zich vrijwillig aan te sluiten bij de Vlaamse sociale bescherming (randnummer 13).

Het is zo dat, voor zover het gaat om een facultatieve aansluiting, de aansluitingsmogelijkheid kan worden beschouwd als een voordeel dat toegekend wordt aan de uitgaande grensarbeiders. Een verplichting tot aansluiting voor de uitgaande grensarbeiders is niet mogelijk. De verordening 883/2004 verbiedt discriminaties die het vrij verkeer kunnen belemmeren maar niet andersom. De verordening 883/2004 laat toe dat er maatregelen worden genomen in het voordeel van de grensarbeiders. Het Hof van Justitie heeft reeds erkend dat een lidstaat, ook de lidstaat die niet in eerste instantie bevoegd is, meer rechten aan migranten kan toekennen dan wat deze personen uit het Europees recht kunnen putten (Arrest Bosmann van 20 mei 2008). Aangezien het om een facultatieve aansluiting gaat, is dit niet in strijd met artikel 11 van de verordening 883/2004. Er zal altijd voorrang zijn van de bevoegde lidstaat zodat het probleem van dubbele aansluiting zich niet stelt.

Een cumulverbod zal bovendien gelden indien zou blijken dat een uitgaande grensarbeider die VSB-verzekerd is, reeds aanspraak maakt op een gelijkaardige tegemoetkoming verleend in het land waar hij sociaal verzekerd is.

Bovenstaande toelichting werd ook opgenomen in de memorie van toelichting.

- Gegevensbescherming- en verwerking

1. De Raad van State merkt in zijn advies op dat de machtiging aan de Vlaamse Regering in artikel 49, §2, tweede lid om, na advies van de Privacycommissie (die zal worden opgevolgd door de Gegevensbeschermingsautoriteit), de gegevens te bepalen waarop de in dat lid opgesomde bepalingen betrekking hebben, op gespannen voet staat met het legaliteitsbeginsel in artikel 22 van de Grondwet (randnummer 16).

Ook de Privacycommissie heeft in haar advies bij onderhavig voorontwerp bevestigd dat het bepalen van de relevante gegevenscategorieën behoorlijk wettelijk omkaderd moet zijn, maar reikt, met het oog op die wettelijke omkadering, wel de volgende verschillende mogelijkheden aan:

- de categorieën persoonsgegevens worden per doeleinde in het voorontwerp zelf omschreven;
- het voorontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering de gegevenscategorieën (per doeleinde) verder zal specificeren na advies van de Commissie;
- het voorontwerp verwijst steeds uitdrukkelijk naar de bestaande wettelijke of decretale basis aan de hand waarvan de betrokken categorieën gegevens (per doeleinde) eenduidig kunnen worden bepaald;
- het voorontwerp bepaalt dat de gegevensuitwisselingen in de toekomst onderhevig zullen blijven aan de verplichting tot het bekomen van een voorafgaande machtiging.

Ingevolge het advies van de Privacycommissie werd aldus geopteerd voor de opname in de decreettekst van een machtiging aan de Vlaamse Regering om de gegevenscategorieën te specificeren.

2. Niet alleen de zorgkassen (artikel 52) maar ook het agentschap (artikel 53) moet zich wenden tot het Rijksregister om persoonsgegevens van gebruikers te verwerven of om de juistheid van die informatiegegevens na te gaan. In het voorontwerp was oorspronkelijk een andere formulering van artikel 53 opgenomen met betrekking tot de toegang van het agentschap tot het Rijksregister. De Raad van State wijst er in zijn advies op dat met die formulering de indruk wordt gewekt dat het agentschap toegang zou verkrijgen tot het Rijksregister zonder daartoe over de gebruikelijke machtigingen te moeten beschikken (randnummer 17).

Om te vermijden dat artikel 53 zo zou worden begrepen, werd dat artikel geherformuleerd naar analogie met artikel 52, dat van toepassing is op de zorgkassen. Artikel 53 doet uiteraard niets af aan de verplichting om over de nodige machtigingen te beschikken waarin de toegang tot het Rijksregister wordt verleend.

- Samenwerkingsakkoorden

Bij paragraaf 5 van artikel 96 van het voorontwerp, zoals het is voorgelegd voor advies en waarin de sluiting van een samenwerkingsakkoord inzake de maximumfactuur en het statuut chronische aandoening vooropgesteld wordt, merkt de Raad van State op dat een decreetsbepaling niet kan vooruitlopen op de sluiting van dergelijk samenwerkingsakkoord en dat de decreetgever de Vlaamse Regering er evenmin toe kan verbinden een samenwerkingsakkoord te sluiten. De Raad van State voegt daaraan toe dat dergelijke bepaling rechtsonzekerheid veroorzaakt aangezien ze de verwachting wekt dat een dergelijk samenwerkingsakkoord bestaat of effectief zal worden gesloten. Bij artikel 120, §2, maakt de Raad van State een zelfde opmerking (randnummer 23).

In navolging van de bezwaren werd paragraaf 5 geschrapt uit artikel 96 en werd paragraaf 2 geschrapt uit artikel 120.

- Tijdelijke bepalingen met betrekking tot de woonzorgcentra, dagverzorgingscentra en centra voor kortverblijf

1. De Raad van State wijst er in zijn advies op dat in artikel 141 en in de daarop volgende bepalingen, zoals ze zijn voorgelegd voor advies, melding wordt gemaakt van het begrip 'zorgvoorziening' terwijl het betrokken begrip in die bepalingen in beginsel evenwel slechts duidt op woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra. De Raad stelt zich daarom de vraag of in de artikelen 141 en volgende niet moet worden geopteerd voor die meer afgebakende begrippen (randnummer 31).

Rekening houdend met het advies van de Raad van State werd het begrip 'zorgvoorziening' op verschillende plaatsen vervangen door een meer specifieke term, bv. 'woonzorgcentrum'.

In het advies van de Raad van State wordt ook melding gemaakt van de vaststelling dat de formulering van diverse artikelen, waaronder artikel 142, een stuk eenvoudiger kan, gelet op artikel 165 en artikel 166 (d.i. de artikelen 166 en 167 op het ogenblik van voorlegging van het voorontwerp aan de Raad van State voor advies), ingevolge waarvan rust- en verzorgingstehuizen die voor 1 januari 2019 erkend zijn conform artikel 170 van de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen van rechtswege worden beschouwd als woonzorgcentra met een bijkomende erkenning en ingevolge waarvan centra voor dagverzorging die voor 1 januari 2019 erkend zijn overeenkomstig artikel 170 van de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, van rechtswege beschouwd worden als dagverzorgingscentra met een bijkomende erkenning (randnummer 31).

2. Bij artikel 142 stelt de Raad van State de vraag of verwijzingen naar het begrip 'rustoord voor bejaarden' nog wel zin hebben, gelet op feit dat er in Vlaanderen geen sprake meer is van 'rustoorden voor bejaarden' maar van woonzorgcentra en dat alle rustoorden die waren erkend onder de oude regeling ondertussen erkend zijn als woonzorgcentrum (randnummer 32).

Het is inderdaad zo dat de verwijzingen naar 'rustoord voor bejaarden' in diverse bepalingen kunnen worden vervangen door betere alternatieven. Zo kan in artikel 142 worden gesproken over woonzorgcentra (zonder of met bijkomende erkenning). 'Rustoord voor bejaarden' kwam ook voor in artikel 148 maar werd daar vervangen door 'woonzorgcentrum zonder een bijkomende erkenning'.

- Opschorting met verlies van rechten

Met artikel 161 van het voorontwerp werd beoogd een aantal bepalingen van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering op te heffen. Het artikel hernam woordelijk hetgeen wordt bepaald in artikel 88 van het decreet van 24 juni 2016 waarvan de opheffing het voorwerp uitmaakt van artikel 176 (artikel 177 op het ogenblik dat het voorontwerp werd voorgelegd voor advies aan de Raad van State) van het voorontwerp.

Op de vraag van de Raad van State of de opheffingsbepaling van artikel 161 van het voorontwerp nog wel nodig is aangezien artikel 88 van het decreet van 24 juni 2016 vanaf 1 januari 2018 in werking zal worden gesteld door een besluit van de Vlaamse Regering, werd geantwoord dat artikel 161 inderdaad overbodig is (randnummer 33). Artikel 161 werd dan ook geschrapt in onderhavig voorontwerp.

- Wijzigingsbepalingen Woonzorgdecreet

Wat betreft de verwijzingen naar de Ziekteverzekeringswet in artikel 165 geeft de Raad van State aan in zijn advies (bij het artikel 166 op het ogenblik dat het voorontwerp werd voorgelegd voor advies aan de Raad van State) dat een wettekst enkel normatieve bepalingen dient te omvatten en niet dient om aan te tonen dat er continuïteit is ten aanzien van de vroegere regeling. Daarvoor moet de memorie van toelichting worden aangewend (randnummer 34).

Met de artikelen 165 en 166 wordt in de eerste plaats inderdaad continuïteit beoogd ten aanzien van de Ziekteverzekeringswet. Ingevolge het advies van de Raad van State werden de expliciete verwijzingen naar de Ziekteverzekeringswet in artikel 165 en in artikel 166 verwijderd, evenwel

zonder afbreuk te willen doen aan de verduidelijking dat continuïteit wordt verzekerd. Die verduidelijking blijft dan ook opgenomen in deze memorie van toelichting (zie hierboven). Met de artikelen 165 en 166 wordt in de tweede plaats ook continuïteit beoogd ten aanzien van artikel 170 de Ziekenhuiswet. Die continuïteit moet blijken uit het feit dat rust- en verzorgingstehuizen die vóór 1 januari 2019 erkend zijn conform artikel 170 van de Ziekenhuiswet van rechtswege beschouwd worden als woonzorgcentra met een bijkomende erkenning en dat centra voor dagverzorging die vóór 1 januari 2019 erkend zijn overeenkomstig artikel 170 van de Ziekenhuiswet van rechtswege beschouwd worden als dagverzorgingscentra met een bijkomende erkenning. Het is anderzijds overbodig om nog te bepalen dat rustoorden voor bejaarden van rechtswege als woonzorgcentra zonder bijkomende erkenning worden beschouwd, nu alle rusthuizen die bestonden vóór het Woonzorgdecreet ondertussen toch allemaal moeten zijn erkend als woonzorgcentrum. Het laatste lid van het ontworpen artikel 52/1 werd om die reden dan ook geschrapt.

- Codificatiebepaling

De Raad van State beschouwt artikel 187 (artikel 187 was nog artikel 188 op het ogenblik van de voorlegging van het voorontwerp aan de Raad van State voor advies) in zijn advies als een machtiging tot codificatie in plaats van een machtiging tot coördinatie. Met deze bepaling wordt echter wel degelijk de coördinatie van decreten beoogd, net omdat het geenszins de bedoeling is om alle opgesomde decreten op basis van deze bepaling samen te brengen in één wetboek. Met artikel 187 wordt voornamelijk beoogd om te kunnen sleutelen aan de ordening van artikelen en aan de vorm van de decreten, om terminologische incoherenties te kunnen wegwerken, enzovoort. Te denken valt bijvoorbeeld ook aan de eventuele overheveling van decreetsbepalingen m.b.t. het basisondersteuningsbudget vanuit het decreet van 25 april 2014 houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap naar onderhavig decreet.

Omdat de Raad van State tevens opmerkt dat niet voldoende duidelijk aangegeven is van welke normatieve teksten de bepalingen kunnen worden gecodificeerd, werden de betreffende decreten alsnog *ad nominatum* toegevoegd (randnummer 35.2)

De Raad van State wijst er ten slotte op dat niet wordt aangegeven welk opschrift de codificatie zal dragen en dat "[...] die opdracht [tegen de gebruiken in wordt] verleend aan de Vlaamse Regering" (randnummer 35.3). Het is echter zo dat de mogelijkheid tot machtiging van de Vlaamse Regering om het opschrift te bepalen meermaals naar voren wordt geschoven in de Omzendbrief VR/2014/4 betreffende de wetgevingstechniek.

- Tekstcorrecties

De Raad van State doet in zijn advies verschillende suggesties tot aanpassing/correctie van de tekst van het voorontwerp van decreet. Hieronder volgt een opsomming.

- Artikel 2 van het voorontwerp, zoals het om advies is voorgelegd, bestaat slechts uit één enkele paragraaf (randnummer 12). De vermelding "Art. 2. § 1.", waarmee het artikel aanvangt, werd dan ook vervangen door de vermelding "Art. 2.".
- Luidens artikel 13 van het voorontwerp, zoals het voor advies is voorgelegd, voert het agentschap de taken uit, vermeld in de artikelen 11 en 12, "voor de doelgroep" (randnummer 14). De woorden "voor de doelgroep" zijn overbodig en werden daarom geschrapt.
- In artikel 16, derde lid, van het voorontwerp, zoals het voor advies is voorgelegd, wordt bepaald dat de aanvulling van het reservefonds afhankelijk is van "een machtiging door het Vlaams Parlement in de jaarlijkse begroting". De Raad van State merkt op dat dergelijke machtiging enkel bij decreet kan worden gegeven en dat de woorden "door het Vlaams Parlement" moeten worden geschrapt of moeten worden vervangen door de woorden "bij decreet" (randnummer 15). De woorden "door het Vlaams Parlement" werden dan ook vervangen door de woorden "bij decreet".

- In artikel 74, zoals het voor advies is voorgelegd, wordt ten onrechte geen melding gemaakt van "vreemde wetten" (randnummer 19). Artikel 74 werd bijgevolg in die zin aangepast.
- Aan het einde van artikel 83, eerste lid, 1°, van het voorontwerp werden de woorden "de vaststelling conform artikel 46" vervangen door de woorden "de vaststelling conform artikel 82" (randnummer 20) en in artikel 93 werden de woorden ", vermeld in artikel 59, § 5," vervangen door de woorden ", vermeld in artikel 92, § 5," (randnummer 22).
- De redactie van artikel 83, derde lid, van het voorontwerp werd aangepast als volgt: "De Vlaamse Regering kan, in de door haar bepaalde gevallen, afwijken van de carenztijd." (randnummer 21).
- De Raad van State merkt op dat het correcter is om aan het einde van artikel 119, § 1, tweede lid, van het voorontwerp, de woorden "conform artikel 107, 3°" te vervangen door de woorden "met toepassing van artikel 107, 3°" (randnummer 27). Artikel 119, §1, tweede lid, werd bijgevolg in die zin aangepast.
- De redactie van artikel 120, §1, derde lid, werd na advies van de Raad van State aangepast door de schrapping van "worden" en de correctie van een verwijzing (randnummer 28).
- De formulering van artikel 133, §2, derde lid, wekt ten onrechte de indruk dat niet alle adviezen van de Bijzondere Technische Commissie eensluidend zouden zijn en dat het aan de Vlaamse Regering zou toekomen om de begrotingskredieten voor de financiering van mobiliteitshulpmiddelen te bepalen (randnummer 29). Artikel 133, §2, derde lid, werd om die reden geherformuleerd.
- De Raad van State merkt terecht op dat artikel 140, zoals het voor advies is voorgelegd, onduidelijk geredigeerd is, in samenhang gelezen met het opschrift van het hoofdstuk waartoe het artikel behoort (randnummer 30). Het opschrift en het artikel werden aldus geherformuleerd.

C. Overige aanpassingen

Het voorontwerp van decreet werd nog minimaal gewijzigd sinds de tweede principiële goedkeuring op 13 oktober 2017. Het gaat veelal om tekstcorrecties en rechtzettingen van materiële vergissingen, zonder inhoudelijke impact. Hieronder wordt een overzicht gemaakt.

- In artikel 2, eerste lid, 11°, werd in de definitie van 'gebruiker' het woord "wil" vervangen door het woord "kan". Met het begrip 'gebruiker' wordt immers bedoeld op een persoon die een beroep doet of kan doen op de Vlaamse sociale bescherming. Zie ook de toelichting bij deze definitie onder artikel 2 in de memorie van toelichting: "*Een 'gebruiker' is iedere natuurlijke persoon die deelneemt aan de Vlaamse sociale bescherming. Het gaat hier om de potentiële begunstigen van de Vlaamse sociale bescherming.*" Het woord "wil" is bijgevolg niet correct, het woord "kan" wel.
- In artikel 84, §2, werd het opschrift van de wet van 27 juni 1969 gecorrigeerd. Het gaat immers niet om de wet van 27 juni 1969 "betreffende de tegemoetkoming aan gehandicapten" maar wel om de wet van 27 juni 1969 "betreffende het toekennen van tegemoetkomingen aan de minder-validen".
- In artikel 103, §2, 2°, en in artikel 121, §2, 2°, wordt ten onrechte enkel melding gemaakt van de andere lidstaten van de EU, terwijl ook de landen die enkel lid zijn van de EER en Zwitserland relevant zijn (dat blijkt ook elders in de decreettekst). De decreettekst werd in deze artikelen dan ook in die zin aangepast.
- Het is noodzakelijk om in artikel 105 van het voorontwerp op te nemen dat de verstrekker van mobiliteitshulpmiddelen de onderneming in opdracht waarvan hij werkt, machtigt met het oog op de facturatie van de tegemoetkomingen. In praktijk zullen de tegemoetkomingen inzake mobiliteitshulpmiddelen immers niet worden gefactureerd door de individuele verstrekker van mobiliteitshulpmiddelen, maar wel op ondernemingsniveau. Op dat vlak verandert er niets ten opzichte van de huidige federale facturatieprocessen.
- In de artikelen 110, 111 en 112 werden telkens de woorden "of niet uitvoert binnen een daarvoor voorziene termijn" toegevoegd, omdat het van belang is om niet enkel sanctionerend te kunnen optreden in de gevallen waarin een indicatiesteller de indicatiestellingen (systematisch) verkeerd toepast, maar ook in de gevallen waarin de

termijnen, voorzien voor de uitvoering van de indicatiestellingen herhaaldelijk niet worden gerespecteerd.

- Als het gaat over de verhouding tussen de individuele verstrekker van mobiliteitshulpmiddelen en de onderneming waaraan de verstrekker verbonden is, is het correcter om te spreken over de onderneming "in opdracht waarvan de verstrekker van mobiliteitshulpmiddelen werkt" in plaats van de onderneming "waar de verstrekker van mobiliteitshulpmiddelen in dienst is". Het is immers niet uitgesloten dat bandagisten, hoewel ze vaak als werknemer in dienst zijn, bijvoorbeeld de vorm aannemen van een eenmanszaak. Die correctie werd bijgevolg doorgevoerd in de artikelen 117, 122 en 125.
- In artikel 135 werd het woord "verhuur" vervangen door het woord "huur", in lijn met wat reeds opgenomen was in de memorie van toelichting. Het opschrift van het hoofdstuk waarmee artikel 135 samenhangt bevatte ten onrechte de formulering "verhuur van mobiliteitshulpmiddelen door woonzorgcentra", terwijl het in essentie gaat over de aankoop of de huur door woonzorgcentra van mobiliteitshulpmiddelen met het oog op de terbeschikkingstelling ervan aan bewoners. Het opschrift werd dan ook geherformuleerd als "projecten inzake mobiliteitshulpmiddelen in woonzorgcentra".
- In artikel 137 was ten onrechte geen rekening gehouden met het feit dat investeringsubsidies voor investeringen in ICT, wat de mobiliteitshulpmiddelen betreft, vermoedelijk zullen worden toegekend op ondernemingsniveau en niet aan de individuele verstrekker van mobiliteitshulpmiddelen zelf. In het artikel werd dan ook nog toegevoegd dat subsidies voor investeringen op het vlak van ICT ook kunnen worden toegekend aan ondernemingen in opdracht waarvan verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen werken.
- In de artikelen 165 en 166 (en bijgevolg in een heel aantal andere bepalingen van het voorontwerp) wordt niet langer gesproken over "bijkomende bijzondere erkenningen" maar over "bijkomende erkenningen", omdat het woord "bijzondere" geen enkele toegevoegde waarde heeft en de bepalingen van de decreettekst en het uitvoeringsbesluit nodeloos langer en complexer maakt.
- Artikel 185 werd nog verder aangepast om alle mogelijke situaties te kunnen vatten die onder de daar voorziene overgangsregeling zullen moeten worden geregeld.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De Inspectie van Financiën heeft op 12 mei 2017 een gunstig advies verleend aan het voorontwerp van decreet, dat in de nota VR 2017 1606.0590.DOC. uitvoerig weergegeven werd. Het begrotingsakkoord werd op 31 mei 2017 gegeven.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Geen weerslag.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Voor de zorgverzekering, het basisondersteuningsbudget en de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden verandert er niets aan de bestaande situatie.

De integratie van mobiliteitshulpmiddelen en van de residentiële ouderenzorg heeft wel een impact op het personeelsbestand aangezien hiervoor niet de vereiste capaciteit en expertise werd overgedragen.

Bij de opmaak van de uitvoeringsbesluiten bij dit decreet zal deze impact meer in detail kunnen berekend worden. Er zal dan ook een personeelsplan opgemaakt worden en voorgelegd aan bestuurszaken.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2017-163 van 1 juni 2017.

De RIA en de armoedetoets werden toegelicht in de nota VR 2017 1606.0590.DOC.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming en aan de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te gelasten om het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Jo VANDEURZEN